

UNIONENS HÖGA
REPRESENTANT FÖR
UTRIKES FRÅGOR OCH
SÄKERHETSPOLITIK

Bryssel den 4.5.2017
JOIN(2017) 17 final

GEMENSAMT MEDDELANDE TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET

Förnyad kraft åt partnerskapet mellan Afrika och EU

{SWD(2017) 150 final}
{SWD(2017) 151 final}

Innehåll

1.	INLEDNING	3
2.	FÖRÄNDRADE FÖRUTSÄTTNINGAR I AFRIKA	4
3.	EU:S STRATEGISKA MÅL	5
4.	STARKARE POLITISKA FÖRBINDELSER	6
5.	ATT OMSÄTTA STRATEGISKA MÅL I HANDLING	6
5.1.	Motståndskraftigare stater och samhällen	7
A.	Vidta åtgärder för konfliktförebyggande, krishantering och fredsskapande	7
B.	Stärka samhällsstyrningen	9
C.	Hantera migration och rörlighet	12
5.2.	Fler och bättre arbetstillfällen, i synnerhet för ungdomar	15
A.	Dra till sig ansvarsfulla och hållbara investeringar	15
B.	Energisätta Afrika.....	17
C.	Omstrukturera afrikanskt jordbruk och jordbruksföretag samt den blå ekonomin, däribland fisket	20
D.	Befordra kunskaper och färdigheter	22

1. INLEDNING

År 2017 är ett avgörande år för partnerskapet mellan EU och Afrika. I ett snabbt föränderligt globalt sammanhang upplever Afrika djupgående ekonomiska, politiska och samhällseliga förändringar och kontinentens vikt för de interna och externa aspekterna på Europas säkerhet och välbefindande blir allt mer uppenbara. Europa och Afrika har mycket att vinna på närmare politiska och ekonomiska band, men kan också förlora mycket om de inte agerar.

Det femte toppmötet Afrika-EU som ska hållas i november 2017 är en avgörande möjlighet för afrikanska och europeiska ledare att reagera på den framväxande situationen och omforma och fördjupa partnerskapet mellan Afrika och EU.

Det här meddelandet föreslår en revitaliserad ram för gemensamma åtgärder som EU och dess medlemsstater skulle kunna ta med sig till toppmötet och som skulle kunna ligga till grund för en färdplan för perioden 2018–2020. Där efterfrågas ett starkare, djupare och mer handlingsinriktat strategiskt partnerskap för ökat välbefindande och stabilitet på båda kontinenterna. Meddelandet fastställer politiska prioriteringar och en första omgång konkreta förslag för perioden 2018–2020 och därefter, förslag som bör samordnas och stärkas tillsammans med EU:s medlemsstater och vidareutvecklas tillsammans med de afrikanska samarbetsparterna, i samklang med Afrikas egen *Agenda 2063*¹ och som en fortsättning på den *globala strategin för Europeiska unionens utrikes- och säkerhetspolitik*.² Meddelandet ägnar särskild uppmärksamhet åt ungdomars ambitioner och behov och vill kraftigt uppmuntra deras deltagande i hela processen.

Meddelandet bidrar till den pågående reflektion som inleddes genom det gemensamma *meddelandet om ett nytt partnerskap med länderna i Afrika, Västindien och Stilla-havsområdet*³, som kommer att ligga till grund för de förhandlingar som ska inledas 2018 för att förnya EU:s långvariga partnerskap med AVS-länderna, i synnerhet den afrikanska delen.

Meddelandet styrs av sådana internationella ramar som till exempel FN:s Agenda 2030 för hållbar utveckling⁴, Addis Abeba-handlingsplanen om finansiering för utveckling⁵ och Parisavtalet om klimatförändringar⁶. Den är förenlig med EU:s övriga politik på relevanta områden⁷.

¹ AU, [Agenda 2063](#), 2015.

² [Global strategi för EU:s utrikes- och säkerhetspolitik](#), 2016 – nedan kallad *EU:s globala säkerhetsstrategi*.

³ [Gemensamt meddelande om ett nytt partnerskap med länderna i Afrika, Västindien och Stilla-havsområdet, JOIN\(2016\) 52 final](#).

⁴ FN, [Agenda 2030 för hållbar utveckling](#), 2015.

⁵ FN, [Addis Abeba – handlingsplan](#), 2015.

⁶ FN, [Parisavtalet](#), 2015.

⁷ Detta omfattar bland annat det föreslagna nya europeiska samförståndet om utveckling, den europeiska grannskapspolitiken, den europeiska migrationsagendan och handlingsplanen från Valletta, EU:s handlingsplan för mänskliga rättigheter och demokrati, det befintliga rättsligt bindande associeringsavtalen med olika nordafrikanska länder (utom Libyen) och AVS-länderna.

2. FÖRÄNDRADE FÖRUTSÄTTNINGAR I AFRIKA

Den afrikanska kontinenten är i sin mångfald en internationell aktör med större självförtroende, dynamism och optimism än någonsin tidigare.

Under de två senaste decennierna har Afrika gett prov på imponerande ekonomiska framgångar. Positiva förändringar äger rum i en rad länder. Allt fler afrikanska regeringar och regionala organisationer går i spetsen för att ta itu med de säkerhetsrelaterade, politiska och fattigdomsrelaterade utmaningarna inom och utanför sina gränser och spelar en mer aktiv roll för att främja god samhällsstyrning och rättsstatsprincipen. I flera länder har detta gjort staten och samhället mer motståndskraftiga, ökat medborgarnas politiska deltagande och skyndat på strukturomvandlingen.

Men denna positiva utveckling är ofta skör och ännu inte tillräckligt inkluderande eller hållbar för att ge de breda lagren i befolkningen bättre framtidsutsikter, i synnerhet inte Afrikas allt fler ungdomar. Det öppnare politiska landskapet i vissa länder står i kontrast till en bakåtsträvande utveckling i andra länder. Flera länder har inte kunnat vidta reformer och återhämta sig från konflikter i den omfattning eller den takt som behövs och är därför sårbara. Många länder möter fortfarande stora hinder för en hållbar ekonomisk utveckling och är kraftigt beroende av att exploatera naturtillgångar. Den övergripande ekonomiska tillväxten på den afrikanska kontinenten håller för närvarande på att sakta av. Utöver lokala faktorer hotas den regionala stabiliteten och en hållbar utveckling även av gränsöverskridande säkerhetsutmaningar, i synnerhet organiserad brottslighet som även omfattar till exempel människohandel och terrorism. Miljöförstöring av land och hav, följderna av klimatförändringar och utbrott av sådana smittsamma sjukdomar som Ebola hotar också framstegen. Hungersnöden i Sydsudan, Nigeria och Somalia understryker effekterna av och de inbördes sambanden mellan instabilitet, klimatförändringar samt livsmedels- och vattenbrist. Dessa utmaningar har lett till hittills oöverträffade tvångsflyttningar i Afrika. De har också underblåst ökad irreguljär migration, i första hand inom Afrika men även till Europa, vilket i sin tur ökar kraven på politiskt ledarskap och samhällsstyrning i alla påverkade länder.

Den demografiska dynamiken kommer att vara en av de viktigaste strukturförändringarna i världen under det tjugoförsta århundradet. År 2050 kommer Afrikas befolkning att uppgå till 2,4 miljarder huvudsakligen unga människor⁸. Hur dessa förändringar hanteras politiskt och tas emot ekonomiskt kommer att vara avgörande för den framtida utvecklingen på kontinenten och i dess grannskap.

För det första lämnar befolkningsprognosen knappast utrymme för tvivel på hur viktigt det är att skapa miljontals nya arbetstillfällen. Prognoserna⁹ visar att man i Afrika söder om Sahara behöver skapa 18 miljoner nya arbetstillfällen varje år fram till år 2035 för att ge sysselsättning till alla nykomlingar på arbetsmarknaden, vilket kan jämföras med de 3 miljoner formella arbetstillfällen som skapas idag. Eftersom den formella sektorn är så liten och sociala trygghetssystem saknas i de flesta länderna kommer vidare de allra

⁸ FN, [World population prospects](#), 2015. Till år 2050 väntas däremot EU:s befolkning att ha krympt med 500 miljoner, med en allt större andel äldre människor.

⁹ IMF, [Regional economic outlook](#), 2015.

flesta ungdomarna att fortsätta förlita sig på den informella ekonomin, däribland självhushållsjordbruk, för att överleva.

För det andra kan befolkningstillväxten också erbjuda stora ekonomiska möjligheter. Den sammanlagda privata konsumtionen som drivs på av en framväxlande medelklass¹⁰ förväntas uppgå till 2 biljoner euro per år 2025¹¹ och företag i Afrika förväntas erbjuda en ännu större marknad med utgiftsnivåer som förväntas uppgå till 3,3 biljoner per år fram till 2025.

3. EU:S STRATEGISKA MÅL

Mot bakgrund av denna föränderliga och globala situation har EU ett tydligt strategiskt intresse av att fördjupa och anpassa sitt långvariga partnerskap med Afrika.

Under det senaste decenniet har EU och Afrika byggt upp ett starkare och mer politiskt partnerskap som vilar på delade värderingar och intressen, och som stadfästes i den gemensamma strategin EU-Afrika.¹² Idag är EU såväl Afrikas största utländska investerare¹³, huvudsakliga handelspartner¹⁴, en central säkerhetsgarant¹⁵, huvudsakliga källa för penningöverföringar¹⁶ och främsta partner i arbetet med utveckling och humanitärt bistånd¹⁷. Ett allt fastare knutet nät av mänskliga kontakter och utbyte stärker förbindelserna mellan folken på båda kontinenterna.

Med utgångspunkt i den gemensamma strategin EU–Afrika bör EU eftersträva tre ömsesidigt beroende strategiska mål:

- Ett större ömsesidigt engagemang och ökat samarbete internationellt utifrån gemensamma värderingar och delade intressen, däribland i bilaterala förbindelser.
- Säkerhet på land och till sjöss samt kamp mot gränsöverskridande hot som en investering i säkerheten på båda kontinenterna.

¹⁰ Afrikanska utvecklingsbanken (AfDB), [Tracking Africa's Progress in Figures](#), 2014.

¹¹ McKinsey Global Institute, [Lions on the move II](#), 2016.

¹² [Den gemensamma strategin EU–Afrika](#), 2007.

¹³ Av EU:s utländska direktinvesteringar gick 32 miljarder euro till Afrika år 2015 (vilket är 33 % av de sammanlagda utländska direktinvesteringarna i Afrika). EU stod för 33,5 % av Afrikas import och 41 % av Afrikas export år 2016. Europeiska investeringsbanken tillhandahåller även finansiering med över 2 miljarder euro per år i Afrika.

¹⁴ EU erbjuder fri tillgång till EU:s marknad för alla varor via ekonomiska partnerskapsavtal och initiativet ”Allt utom vapen” för de minst utvecklade länderna och flera varor inom ramen för frihandelsavtalen med Algeriet, Egypten, Marocko och Tunisien samt unionens allmänna preferenssystem.

¹⁵ Enbart via den fredsbevarande resursen för Afrika har EU kanaliserat finansiering med över 2 miljarder euro sedan år 2004. EU har även utstationerat sju GSFP-uppdrag i Afrika, både civila och militära, däribland Atalantainsatsen.

¹⁶ Penningöverföringar till sammanlagt 21 miljarder euro från EU till Afrika år 2015 (vilket är 36 % av de sammanlagda överföringarna till Afrika).

¹⁷ Gemensamt offentligt utvecklingsbistånd (från EU och dess medlemsstater) med 21 miljarder euro till Afrika år 2015 (vilket är 50 % av det sammanlagda offentliga utvecklingsbiståndet till Afrika).

- En hållbar och inkluderande ekonomisk utveckling i Afrika, för att skapa de arbetstillfällena som kontinenten behöver och utnyttja de möjligheter detta erbjuder Europa.

4. STARKARE POLITISKA FÖRBINDELSER

Att nå fram till en ambitiös gemensam agenda kräver först och främst en politisk vilja att lyfta upp de befintliga politiska förbindelserna med Afrika till en högre strategisk nivå. Detta kan nås på följande sätt:

- **Fördjupa koalitionerna i globala styrningsfrågor** genom ökad dialog och effektivt samarbete via internationella forum. Afrikanska unionen och den afrikanska gruppen i FN är strategiska samarbetspartners och viktiga allierade för att stärka FN:s roll och den regelbaserade världsordning som är avgörande för framtida fred och välbefinnande. Alla deltagare har en roll att spela för att öka effektiviteten, ansvarstagandet och representativiteten i hela FN-systemet, även säkerhetsrådet. Samarbetet bör syfta till att reformera och stärka de multilaterala institutionerna, utveckla avtal, normer och åtgärder som tacklar sådana globala utmaningar som klimatförändringar, epidemier, belastningar på naturtillgångar, migration och rörlighet samt humanitära kriser. Samarbetet ska också främja och stödja rättssamhället och den internationella rättvisan, även genom rättsliga åtgärder och ansvarsutkrävande för grova brott, i enlighet med principerna i Romstadgan för den internationella brottsmålsdomstolen.
- **Öka samarbetet om gemensamma intressen genom frekvent politisk interaktion**, till exempel genom att utnyttja hela potentialen i den gemensamma strategin EU-Afrika och andra befintliga samarbetsramar och avtal på lämplig nivå (multilateralt, kontinentalt, regionalt, nationellt eller lokalt) med hänsyn till subsidiaritetsprinciperna. Samarbetsparterna EU och Afrika bör i synnerhet revitalisera den politiska dialogen på ministernivå, inte bara i utrikespolitiska frågor utan även i fråga om politiska initiativ och partnerskap på olika områden.
- **Erbjuda ett partnerskap med människan i centrum** genom att stärka de direkta personkontakterna, företagskontakterna och utbytena, i synnerhet genom ökat engagemang från lokala myndigheter, näringslivet och det civila samhället. Detta har visat sig vara utmanande och kräver förnyade gemensamma ansträngningar. Dialogen med alla dessa aktörer kommer att uppmuntras under förberedelserna av toppmötet och därefter.

5. ATT OMSÄTTA STRATEGISKA MÅL I HANDLING

EU:s utrikespolitiska ram och Afrikas egen reform genom *Agenda 2063* ger rätt vägledning för att omstötta dessa målsättningar till en förändrande dagordning med två huvudinriktningar:

- Att skapa motståndskraftigare stater och samhällen
- Att skapa fler och bättre arbetstillfällen, i synnerhet för ungdomar.

5.1. Motståndskraftigare stater och samhällen

I *Agenda 2063* visualiserar Afrika en fredlig, säker och välmående kontinent med god samhällsstyrning, demokrati, respekt för mänskliga rättigheter, rättvisa och respekt för rättssamhället – ett Afrika där utvecklingen ställer människan i centrum och tar vara på ungdomarnas – i synnerhet de unga kvinnornas – potential och inte utesluter någon.

Dessa mål ligger helt i linje med EU:s egna värderingar och målsättningar, i synnerhet eftersom sårbarhet bortom unionens gränser hotar dess vitala intressen.

A. Vidta åtgärder för konfliktförebyggande, krishantering och fredsskapande

Aldrig tidigare har EU:s säkerhetsintressen varit så nära kopplade till Afrika. De direkta förbindelserna mellan Libyen och Sahelområdet, mellan Afrikas horn och Gulfoområdet kräver en mer strategisk och ambitiös hållning. Hot mot säkerheten till sjöss i Röda havet, Indiska oceanen och Guineabukten har direkt påverkan på Europas ekonomier.

Terrorism, våldsamt extremism och gränsöverskridande organiserad brottslighet, däribland människosmuggling, samt mer traditionella hot mot fred och stabilitet (inomstatliga konflikter, lokala konflikter om resurser, valrelaterat våld, väpnade rån och sjöröveri) utgör alla symptom på en djupare strukturell instabilitet och sårbarhet.

Den afrikanska hållningen

I *Agenda 2063* eftersträvar Afrika att bli en fredlig och säker kontinent. Genom den afrikanska freds- och säkerhetsstrukturen vill Afrika stärka mekanismerna för att säkra fred och försoning på alla nivåer, hantera framväxande hot mot Afrikas fred och säkerhet och inrätta strategier för att kontinenten ska kunna finansiera sina säkerhetsbehov. Paul Kagames rapport med titeln ”*The imperative to reinforce our Union*” och Donal Kaberukas rapport ”*Securing predictable and sustainable financing for peace in Africa*”¹⁸ är viktiga språngbrädor som bidrar till att ytterligare stärka denna process.

EU:s åtgärder

Afrika är fortfarande centralt för EU:s åtgärder på säkerhetsområdet. Av 33 fullbordade eller pågående civila eller militära EU-ledda insatser utstationerades 19 i Afrika och i dagsläget pågår fem av sex EU-ledda militära insatser i Afrika. Enbart via den fredsbevarande resursen för Afrika har EU sedan år 2004 kanaliserat omfattande finansiering med över 2 miljarder. Detta tillkommer utöver viktiga nationella biståndsprogram för säkerhet, insatser mot terrorism och radikaliserings samt annan verksamhet som bedrivs av EU och enskilda medlemsstater. I linje med EU:s globala säkerhetsstrategi eftersträvar EU att befästa sin ställning som säkerhetsgarant och Afrikas främsta partner för ibruktandet av den afrikanska freds- och säkerhetsstrukturen och stödjande regionala strategier, för att därmed bidra till de pågående afrikanska ansträngningarna med att finna ”*afrikanska lösningar på afrikanska problem*”.

EU föreslår att partnerskapet främjas ytterligare genom satsningar enligt nedan.

i) Ytterligare intensifiera samordningen och dialogen

¹⁸ Bland annat föreslås att Afrikanska unionens finansiering säkras genom en importavgift på 0,2 % på varor som importeras till afrikanska länder. Detta bör ge medlemsstaterna i Afrikanska unionen möjlighet att finansiera Afrikanska unionens kommission full ut och täcka 75 % av programmen.

- Inrätta en samarbetsplattform för europeiska och afrikanska samarbetsparter liksom för FN och internationella aktörer för att stärka motståndskraften mot alla typer av hot och kriser.

ii) Förebygga konflikter

- Stärka stödet för fullt ibruktage av den afrikanska freds- och säkerhetsstrukturen och uppbyggnaden av afrikansk kapacitet.
- Stärka insatserna för kapacitetsuppbyggnad och reform av säkerhetssektorn, bland annat genom GSFP-uppdrag¹⁹ och kompletterande stöd till kapacitetsuppbyggnad för säkerhet och utveckling.
- Stödja den civila rättsstaten och den rättsvårdande kapaciteten samt de afrikanska ländernas möjligheter att effektivt motverka terrorism, sjöröveri, våldsinriktad radikaliserings och organiserad brottslighet, inklusive människohandel.
- Öka den faktiska tillämpningen av relevanta resolutioner, politiska ställningstaganden och konventioner från FN:s säkerhetsråd, även genom tillhandahållande av sakkunskap.
- Öka tillgängligheten av expertsamarbete med enskilda afrikanska partners, däribland via projekt för kapacitetsuppbyggnad för att öka sjöfartsskyddet och luftfartsskyddet, till exempel med hjälp av instrument som bidrar till stabilitet och fred.²⁰

iii) Hantera kriser och förbättra konflikthanteringen

- Fortsätta bistå Afrikanska unionen, subregionala organisationer och stöd till länder i fred via EU:s särskilda instrument, såsom den fredsbevarande resursen för Afrika och GSFP-insatser, på begäran och när det är lämpligt. Verksamheten skulle även kunna omfatta de inledande fredsbevarande insatserna efter konflikter, såsom avvärjning, demobilisering och återanpassning.

Huvudinitiativ

- **Skapa en samarbetsplattform för FN, europeiska, afrikanska och andra internationella partners** för att öka den politiska dialogen, strategiska diskussioner och gemensamma åtgärder för konfliktförebyggande, fredsbevarande åtgärder och utveckling.
- **Lämna ett inledande bidrag till Afrikanska unionens fredsfond** förutsatt att ledningsstrukturen är på plats och fortsätta arbeta med Afrikanska unionen och FN för att genomföra AU/Kaberuka-planen för finansiell hållbarhet.
- **Stödja afrikanska initiativ avseende sjöfartsskydd²¹ genom att** förnya strategierna för bättre maritim lägesbild, verktyg och informationsnät samt polisiära och rättsliga system.

¹⁹ Den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik

²⁰ Förordning (EU) nr 230/2014, EUT L 77, 15.3.2014.

²¹ Uppförandekoden från Yaoundé, uppförandekoden från Djibouti och Loméstadgan.

B. Stärka samhällsstyrningen

Samhällsstyrning, utvecklings- och säkerhetsfrågor är intimt förknippade med varandra. En hållbar utveckling och stabilitet är beroende av motståndskraftiga samhällen med ansvarstagande, demokratiska, effektiva och insynsvänliga institutioner på alla nivåer som arbetar i en stabil och förutsebar makroekonomisk situation där mänskliga rättigheter respekteras. Sådana samhällen har också den bästa beredskapen för att anpassa sig till, hantera och förvalta förändringar i den yttre ekonomiska miljön och inre förändringar, bland annat genom att effektivt tillhandahålla tjänster till en växande befolkning.

Framstegen med samhällsstyrning är ojämna. Demokratien vinner mark men behöver vårdas eftersom det ofta är en utmaning att bevara integriteten i valförloppet, och det förekommer konstitutionella ändringar eller försök till ändringar för att de sittande beslutsfattarna ska kunna hålla sig kvar vid makten. Framstegen med att främja och skydda de mänskliga rättigheterna är fortfarande ojämna och ger varierande resultat på grund av otillräcklig samhällsstyrning, instabilitet och konflikter.

Att inkludera medborgarna i det offentliga beslutsfattandet, i synnerhet att få ungdomar och kvinnor att delta i formella politiska processer, kommer att öka förtroendet för de statliga institutionerna. Dessa institutioner har ofta ingen kapacitet att fungera effektivt, till exempel i förvaltningen av de offentliga finanserna, vilket även inkluderar insyn i offentlig upphandling och offentliga utgifter samt kampen mot korruption och bedrägerier. I synnerhet är mobiliseringen av inhemska skatteintäkter – en grundförutsättning för att staten ska kunna fungera – ofta lägre än behovet och undergrävs av olaglig kapitalflykt.²² Minst 50 miljarder USD²³ lämnar olagligen kontinenten varje år, vilket är mycket mer än det sammanlagda årliga offentliga utvecklingsbiståndet.

På alla områden av samhällsstyrningen – allt från deltagande och medbestämmande till insyn, ansvarstagande och högkvalitativa offentliga tjänster – har digitala tjänster²⁴ och digital teknik en viktig främjande uppgift, som redan är aktiv på vissa håll. Både EU och Afrika kan gynnas och lära sig av varandras erfarenheter.

Den afrikanska hållningen

I Agenda 2063 eftersträvar Afrika att ”vara en kontinent där demokratiska värderingar, kultur, vanor, de universella principerna avseende mänskliga rättigheter, jämställdhet, rättvisa och rättssamhället följs” och att ”besitta kompetenta institutioner och ett ledarskap i omdaning på alla nivåer”. Man eftersträvar en utveckling som sätter människan i centrum och låter medborgarna aktivt delta i den samhälleliga, ekonomiska och politiska utvecklingen och där institutionerna tar ansvar och tillhandahåller effektiva och verksamma tjänster tack vare kompetent och professionell personal. Den afrikanska

²² Oregistrerade flöden av kapital som härrör från korruption, brottslighet, skatteflykt och svarta handelstransaktioner som genomgått penningväxt.

²³ [Rapport från högnivåpanelen om olagliga finansiella överföringar från Afrika](#), 2014.

²⁴ Arbetsdokument från kommissionens avdelningar, ”Digital for Development”, SWD(2017).

samhällsstyrande strukturen har givit kontinenten en viktig ram för samordning och demokratiuppbyggnad. Den afrikanska mekanismen för inbördes granskning är ett unikt Afrikaägt instrument och en central bärande del i strukturen.

EU:s åtgärder

EU är Afrikas huvudsakliga partner när det kommer till samhällsstyrning, demokrati, respekt för rättssamhället och de mänskliga rättigheterna, där en av grundvalarna i förbindelserna är ett starkt och långvarigt engagemang nationellt, regionalt och kontinentalt²⁵. Strukturerade politiska dialoger förs med de flesta afrikanska länder i enlighet med artiklarna om politisk dialog i de olika associeringsavtalen, till exempel artikel 8 i Cotonouavtalet för afrikanska AVS-länder. Dessutom lämnar EU väsentligt stöd till genomförandet av Afrikas åtaganden avseende samhällsstyrning, genom program som sköts av nationella, regionala och kontinentala institutioner, vilka kompletteras av åtgärder som syftar till att stärka de lokala myndigheternas och det civila samhällets deltagande i den politiska dialogen. EU stödjer även de afrikanska ländernas ansträngningar att mobilisera större inhemska skatteintäkter, förbättra förvaltningen av de offentliga finanserna och åstadkomma en hållbar skuldsättning, i synnerhet genom åtgärder för att öka intäkterna och effektivisera utgifterna²⁶ enligt Addis Abeba-handlingsplanen.

Med utgångspunkt i tidigare erfarenheter föreslår EU att partnerskapet främjas ytterligare genom satsningar enligt nedan.

i) Stödja demokratin, de mänskliga rättigheterna och rättsstatsprincipen

- Stärka och utvidga de politiska dialogerna med partnerländerna genom att använda bestämmelser i befintliga ramar och avtal fullt ut.
- Uppmuntra ratificering och tillämpning av internationella bestämmelser och Afrikanska unionens egna instrument för mänskliga rättigheter på nationell nivå.
- Ytterligare stärka förtroendet för de demokratiska processerna genom ökat samarbete kring valövervakning, i synnerhet med Afrikanska unionen, däribland uppföljning av rekommendationer från valövervakningsuppdrag.
- Stärka dialogen och informationsutbytet, lära av tidigare erfarenheter och utvinna goda rutiner från de valövervakningsuppdrag som vid tidigare tillfällen samarbetat i praktiken, driva samarbetsprogram för demokrati och stöd till den afrikanska samhällsstyrande strukturen genom att utveckla kontakter och gemensamma evenemang med alla aktörer, däribland regeringar, politiska partier, parlament och det civila samhället, för att dela erfarenheter och kunskaper och kartlägga på vilka sätt demokratin på båda kontinenterna kan stärkas.

ii) Främja en ansvarstagande, insynsvänlig och reaktiv samhällsstyrning

- Stödja institutionernas kapacitet att erbjuda de allt fler ungdomarna möjligheter att delta på alla nivåer av samhällslivet.

²⁵ EU:s planering bygger på över 3,3 miljarder euro för perioden 2014-2020.

²⁶ Arbetsdokument från kommissionens avdelningar, [Collect More – Spend Better](#), SWD(2015) 198.

- Öka allmänhetens deltagande i beslutsfattandet, öka insynen i och ansvarstagandet från den offentliga förvaltningen samt de offentliga tjänsternas effektivitet och kvalitet, bland annat genom att utveckla tjänster för e-demokrati med samtidig hänsyn till privatlivet och ett gott skydd av personuppgifter.
- Stärka de gemensamma insatserna för att underlätta, behålla och bredda utrymmet för det civila samhällets deltagande i opinionsbildningen och utformningen av politiken.
- Stötta en mer framskjuten roll och större kapacitet vid lokala myndigheter, särskilt för att hantera förändringarna i samband med den snabba urbaniseringen, bland annat genom att stödja genomförandet av den afrikanska stadgan om lokal samhällsstyrning och Afrikanska unionens högnivåråd för lokala myndigheter²⁷ och underlätta partnersamverkan.
- Att öka kvinnors, ungdomars och utsatta personers medbestämmande med hjälp av riktade program som främjar deras deltagande i beslutsfattandet och säkerställer allas lika tillgång till högkvalitativ utbildning och yrkesutbildning, ett lämpligt och hållbart socialt skydd samt allmän hälso- och sjukvård för alla, däribland tillgång till vaccinering, insatser för den reproduktiva hälsan och förebyggande av smittsamma sjukdomar.
- Främja samarbete om förvaltningen av de offentliga finanserna, även med inriktning på proaktiva politiska åtgärder eller instrument för att bekämpa korrupktion och bedrägerier, samt säkerställa verksamma kontrollsystem av de offentliga finanserna genom att stödja kapacitetsuppbyggnaden för en reformerad skattepolitik, skatteförvaltning och förvaltning av intäkter från naturtillgångar, parallellt med insatser för att motverka olaglig kapitalflykt i samband med uppföljningen av Addis Abeba-handlingsplanen.

iii) Bygga upp motståndskraften mot miljöförstöring och humanitära kriser

- Större ansträngningar för att stötta regeringarnas engagemang i arbetet med katastrofriskreducering, kapacitetsuppbyggnad för tidiga insatser, kriser i samband med långvarig tvångsförflyttning och tillgodoseende av grundbehov för att bättre motstå, anpassa sig och återhämta sig från stress, chock och trauma, även i urbana miljöer.
- Hjälpa de afrikanska samarbetsparterna att hantera sårbarhet för sjukdomsutbrott och andra hot mot hälsan – såsom antimikrobiell resistens – i synnerhet genom att stärka hälso- och sjukvårdssystemen, bygga upp kapaciteten och beredskapen för samt reaktionsförmågan på nödsituationer²⁸ och underlätta tillgången till sanitet och rent vatten.
- Stärka Afrikas egen kapacitet att hantera miljö- och samhällsutmaningar med hjälp av rymdteknik och information, däribland data och tjänster som tillhandahålls av det europeiska jordobservationsprogrammet Copernicus.

²⁷ AHCLA - African Union High Council of Local Authorities.

²⁸ Detta omfattar även arbete via partnerskapet mellan Europa och utvecklingsländerna inom området klinisk prövning (EDCTP2) om fattigdomsrelaterade smittsamma sjukdomar.

- Främja bättre sociala och miljömässiga förhållanden i samband med exploateringen av naturtillgångar, däribland utvinning, behandling och återanvändning av mineraler.

Huvudinitiativ

- Stärka dialogen och informationsutbytet om stöd för demokratin, till att börja genom en **gemensam högnivåkonferens AU-EU om valförfaranden, demokrati och samhällsstyrning i Afrika och Europa**, i linje med afrikansk och europeisk politik, samarbete med berörda institutioner, däribland det panafrikanska parlamentet och Europaparlamentet, samt det civila samhället och den akademiska världen.
- **Fördubbla stödet till mobiliseringen av inhemska resurser till år 2020**, i enlighet med skatteinitiativet från Addis Abeba.
- **Gemensamma åtgärder för att främja en hållbar förvaltning av naturtillgångar**, bland annat genom att utarbeta en gemensam EU–Afrika-stadga.

C. Hantera migration och rörlighet

Rörlighet och migration utgör viktiga ekonomiska, säkerhetsrelaterade och sociala frågor både i Afrika och Europa. De kan stärka och berika samhällen men också verka destabiliserande om de inte hanteras rätt. Med migrations- och rörlighetsflöden – däribland tvångsflyttning – på rekordnivåer i Afrika och allt fler migranter och asylsökande som anländer till Europa från Afrika har båda kontinenterna medgett att mer bör göras, i synnerhet för att förebygga farliga resor, minska antalet döda på resan och öka det praktiska samarbetet. Afrika och Europa har ett delat intresse och gemensamt ansvar enligt principerna för solidaritet och ansvarsdelning, vilket även förutsätter globala lösningar. New Yorkförklaringen²⁹ erbjuder en mycket bra politisk ram för att hantera stora flöden flyktingar och migranter.

Den afrikanska hållningen

Genom *Agenda 2063* planerar Afrika dynamiska och ömsesidigt välgörande kontakter med diasporan för en kontinent med sammanhängande gränser för att få ett slut på kompetensflykten och alla former av ”*olaglig migration och människohandel med ungdomar*” samtidigt som man eftersträvar ökad rörlighet till exempel för akademiker, forskare och studerande, bland annat genom att betona vikten av rörlighet för ungdomar inom den afrikanska kontinenten. Andra prioriteringar omfattar förbättringar av systemen för penningöverföringar och en ansvarsfull politik för arbetskraftsmigration. Afrika eftersträvar vidare att bli en kontinent utan människohandel, där organiserad brottslighet och andra typer av kriminella nätverk inte längre förekommer.

EU:s åtgärder

EU hanterar migrationen i en anda av partnerskap och ömsesidigt förtroende via kontinuerlig dialog och samarbete med sina afrikanska partners. Viktiga ramar för dialog är redan på plats, till exempel dialogen EU–Afrika om migration och rörlighet. Andra

²⁹ New Yorkförklaringen om flyktingar och migranter antogs den 19 september 2016 av FN:s generalförsamling.

initiativ sammanför europeiska regeringar och institutioner med sina motparter från Centralafrika, Västafrika och Nordafrika (Rabatprocessen) och parter i Nordafrika och Östafrika (Khartoumprocessen). Ledare från de 31 europeiska och de 35 afrikanska länder som deltar i dessa två processer antog en ambitiös handlingsplan i Valletta i november 2015.

EU:s mest ambitiösa och innovativa försök att hantera migrationen effektivt är *partnerskapsramen*³⁰, som fungerar som en paraplybestämmelse för det praktiska samarbetet med de bakomliggande orsakerna till migration och för att hantera migrationen mellan EU och ursprungs- och transitländer utanför unionen, med full respekt för de humanitära och människorättsliga skyldigheterna. I partnerskapsramens anda har EU och dess medlemsstater nyligen ökat sina ansträngningar gentemot sina nordafrikanska samarbetspartners för att rädda fler liv i Medelhavet och hantera migrationsflödena effektivare. Arbetet utmynnade i det gemensamma meddelandet *Migration längs den centrala Medelhavsrutten – Hantera flödena och rädda liv*³¹ och bekräftades ånyo av Europeiska rådet i Maltaförklaringen³² om hanteringen av den centrala Medelhavsrutten.

Förvaltningsfonden för nödåtgärder i Afrika³³ är ett centralt verktyg för att fullgöra åtagandet från Valletta och är också ytterst viktigt för arbetet enligt partnerskapsramen. Förvaltningsfonden för nödåtgärder i Afrika är värd över 2,6 miljarder euro³⁴ och omfattar Sahelområdet och Tchadsjön, Afrikas horn och Nordafrika. Fonden syftar till att komma till rätta med bakomliggande orsaker till destabilisering, irreguljär migration, tvångsflyttningar³⁵ och människohandel genom att främja sysselsättningen, den ekonomiska utvecklingen, motståndskraften, migrationshanteringen samt stabilitet och samhällsstyrning.

Utöver dessa processer och initiativ är den föreslagna europeiska yttre investeringsplanen³⁶ EU:s kraftfullaste instrument för att främja investeringar och skapa

³⁰ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, Europeiska rådet, rådet och Europeiska investeringsbanken om en ny partnerskapsram med tredjeländer inom den europeiska migrationsagendan [COM\(2016\) 385 final](#).

³¹ Gemensamt meddelande till Europaparlamentet, Europeiska rådet och rådet ”Migration längs den centrala Medelhavsrutten – Hantera flödena och rädda liv”, JOIN(2017) 4.

³² <http://www.consilium.europa.eu/sv/press/press-releases/2017/01/03-malta-declaration/>.

³³ Kommissionens beslut [C\(2015\)7293 final](#) av den 20 oktober 2015.

³⁴ Med Europeiska utvecklingsfonden som huvudfinansieringskälla och bidragsutfästelser från medlemsstaterna och andra givare. Fonden har meddelat att 200 miljoner euro under år 2017 kommer att ägnas åt den nordafrikanska delen av EU:s förvaltningsfond för nödåtgärder i Afrika, med huvudinriktning på migrationsrelaterade projekt för Libyen.

³⁵ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén ”Ett värdigt liv: Från biståndsberoende till självständighet – Tvångsflyttning och utveckling” [COM\(2016\)234](#).

³⁶ Kommissionens förslag till förordning om Europeiska fonden för hållbar utveckling (EFU) och om inrättandet av EFHU-garantin och EFHU-garantifonden (COM(2016) 586). Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska centralbanken, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén, Regionkommittén och Europeiska investeringsbanken ”Stärkta europeiska investeringar för tillväxt och sysselsättning – Andra etappen av Europeiska fonden för strategiska investeringar och en ny europeisk yttre investeringsplan”. Bryssel den 14 september 2016, [COM\(2016\) 581 final](#).

sysselsättning i Afrika och därmed bidra till en hållbar tillväxt och direkt tackla de bakomliggande orsakerna till migration och tvångsförflyttningar.

Inom dessa befintliga ramar föreslår EU att driva partnerskapet längre genom fortlöpande ansträngningar inom ramen för partnerskapsramen samt enligt nedan.

i) Hantera regionala migrationsflöden och därmed sammanhängande gränsöverskridande utmaningar

- Stödja antagandet och inarbetningen av lagstiftningsramar som främjar laglig migration och rörlighet inom Afrika.
- Ta itu med tvångsförflyttning och främja internationellt skydd på grundval av principen om delat ansvar, genom att hjälpa till att bevara och förbättra humankapitalet hos dem som tvingats fly från sina hem, säkerställa deras skydd och i slutändan ge dem och deras värddar utvecklingsfördelar.
- Öka samarbetet om gränsförvaltningen, även med hjälp av integrerad gränsförvaltning.
- Tillsammans verka för slutförandet av Global Compact-initiativet till år 2018 och samarbeta nära tillsammans med relevanta internationella organisationer.

ii) Dra maximal nytta av den reguljära migrationen och rörligheten och dess potential att främja utvecklingen

- Ytterligare stödja arbetet vid det afrikanska institutet för penningförsändelser.
- Bättre kunskaper, insatser och kapacitet hos den afrikanska diasporan som en aktör för utveckling.
- Ytterligare stödja ursprungsländernas investeringar i diasporan och företagandet.
- Ytterligare öka studerandes och forskares rörlighet.

iii) Förbättra samarbetet om irreguljär migration

- Stödja genomförandet av ett omfattande rättsligt ramverk för alla aspekter på människohandel och människosmuggling i enlighet med FN:s konvention mot organiserad brottslighet och dess protokoll, även genom att intensifiera samarbetet i kampen mot nätverk som ägnar sig åt människohandel och människosmuggling.
- Inrätta lämpliga system för att hantera inresande, utresande och transiterande migrationsflöden, även genom att underlätta inrättandet av tillförlitliga folkbokförings- eller id-system samt förfaranden som tillgodoser respekten för migranternas rättigheter och principen om non-refoulement.
- Förebygga och motverka irreguljära migrationsvägar och stärka samarbetet för att underlätta irreguljära migranternas återvändande och hållbara återintegration, samtidigt som möjligheter till reguljär migration och rörlighet erbjuds.

Huvudinitiativ

- **Stödja afrikanska initiativ för reguljär migration och rörlighet i Afrika**, däribland stöd till utvecklingen av protokollet om fri rörlighet för personer i Afrika

(Protocol on Free Movement of persons in Africa) och protokollet om särskilda medborgarliga rättigheter och undanröjandet av statslöshet i Afrika (Protocol Relating to the Specific Right to Nationality and the Eradication of Statelessness in Africa). Stöd till system för socialt skydd, däribland de sociala rättigheternas flyttbarhet. System för flyttbarhet och erkännande av kunskaper och färdigheter.

- **Öka samarbetet mellan Afrika och EU i kampen mot nät som ägnar sig åt människosmuggling och människohandel**, även genom att stödja afrikanska länders anslutning till FN:s konvention mot organiserad brottslighet och dess protokoll.

5.2. Fler och bättre arbetstillfällen, i synnerhet för ungdomar

I *Agenda 2063* planerar Afrika ett paradigmskifte som ska resultera i *”en välmående kontinent som har medel och resurser för att driva sin egen utveckling och där ekonomierna omstrukturerats genom industrialisering, tillverkning och mervärdesskapande insatser för att åstadkomma tillväxt genom utveckling av den privata sektorn, företagande och anständigt arbete för alla”*.

För att förverkliga denna omställning åtföljer EU Afrikas industrialisering med det yttersta målet att skapa välstånd tack vare fler och bättre jobb, att öka arbetsproduktiviteten och högkvalitativa investeringar i mervärdesskapande och arbetsintensiva sektorer, i synnerhet jordbrukets livsmedelsindustri, med hänsyn till internationellt överenskomna normer för arbetstagarnas rättigheter, anständiga arbetsvillkor och kvinnors medbestämmande. Samtidigt är det avgörande att se till att den ekonomiska omvandlingen tar hänsyn till de utmaningar och möjligheter som följer av klimatförändringarna och den miljömässiga hållbarheten.

A. Dra till sig ansvarsfulla och hållbara investeringar

Makroekonomisk stabilitet, skapande av regionala marknader, ett lämpligt investeringsklimat och en diversifierad mervärdesskapande ekonomi är centrala för den ekonomiska utvecklingen och skapandet av anständiga arbetstillfällen.

Den privata sektorn har störst potential för att skapa sysselsättning och det är därför mycket viktigt att Afrika drar till sig ansvarstagande privata investeringar, både från det egna landet och utlandet. Det förutsätter att man utvecklar stabila och öppna finanssystem för ökad kreditgivning åt den privata sektorn och skapar ett gynnsamt investeringsklimat, samtidigt som man verkar för ansvarstagande investeringar som respekterar sociala normer, miljökrav och gott företagsstyre.

Den afrikanska hållningen

I *Agenda 2063* eftersträvar Afrika att utvecklas till *”en kontinent där frihet för människor, kapital, varor och tjänster ger väsentliga ökningar av handeln och investeringarna”*. Detta omsätts i ett behov av att främja *”en makroekonomisk politik som främjar tillväxt, skapar sysselsättning samt ökar investeringarna och industrialiseringen”* och att *”utveckla den privata sektorn i Afrika genom engagemang och gynnsamma*

omständigheter samt främja ett panafrikanskt näringsliv genom utveckling av regionala tillverkningscentrum och en ökad handel inom den afrikanska kontinenten”.

EU:s åtgärder

EU har i stor utsträckning arbetat med afrikanska samarbetspartners för att utveckla affärsklimatet och investeringarna, främja Afrikas ekonomiska integrationsprocess nationellt, regionalt och på kontinenten samt mobilisera offentliga och privata investeringar inom hela kontinenten. Att i synnerhet stimulera privata investeringar som ett komplement till begränsade offentliga medel är ofrånkomligt och står i centrum för den europeiska yttre investeringsplanen.

EU föreslår att partnerskapet främjas ytterligare enligt nedan.

i) Främja omfattande ansvarsfulla och hållbara investeringar i Afrika, i synnerhet i samband med den föreslagna europeiska yttre investeringsplanen

- Stödja ett förutsebart och gynnsamt investeringsklimat i Afrika för ansvarsfulla och hållbara investeringar, genom dialog med de afrikanska länderna och den privata sektorn.
- Stödja central främjande infrastruktur, i synnerhet i sådana sektorer som hållbar energi, vatten, transport, it-teknik, miljö, hållbar användning av naturtillgångar och tillväxt av den blå ekonomin, social infrastruktur och humankapital. Stödet kommer även att omfatta förslag till partnerskap med EU:s industri, i synnerhet på områden där unionen är världsledande.
- Stödja Afrikas företagare, små och medelstora företag och nystartade företag genom strukturer och tjänster som särskilt avsatts för stöd till det lokala näringslivet.
- Arbeta med internationella finansinstitut och utvecklingsbanker för att uppbåda resurser från kapitalmarknaderna, med inriktning på mervärdesskapade sektorer med den största potentialen för att skapa hållbara arbetstillfällen och koldioxidsnål utveckling och ta vara på de möjligheter som den gröna, blå och cirkulära ekonomin erbjuder.
- Främja företagens sociala ansvar, socialt företagande och ramar för ansvarstagande affärsmetoder.

ii) Främja affärskontakterna mellan Europa och Afrika

- Inrätta en strukturerad dialog med den privata sektorn i Europa och Afrika genom en plattform för hållbara affärsförbindelser för Afrika inom ramen för affärsforumet inom den europeiska yttre investeringsplanen och ekonomiska diplomatuppdrag för europeiska investerare i Afrika.
- Ytterligare stärka handelsförbindelserna mellan EU och Afrika genom att se till att deltagarna till fullo kan utnyttja fördelarna med de stabila och förutsebara ramar som erbjuds genom avtalen om ekonomiskt partnerskap, frihandelsavtal och andra förmånliga handelssystem mot bakgrund av det stärkta multilaterala handelssystemet. De kommer också att gynnas av en reviderad EU-strategi för handelsrelaterat bistånd (Aid for Trade).

iii) Stödja Afrikas målsättning att skapa en verklig inre marknad

- Främja handeln genom hållbara tullreformer och stöd för modernisering.
- Ytterligare stärka den panafrikanska kvalitetsinfrastrukturen (PAQI)³⁷ med särskild tonvikt på inrättande av ett panafrikanskt standardiseringssystem med inspiration från goda metoder på EU:s inre marknad.
- Stödja förberedelserna av det kontinentala frihandelsområdet i Afrika (CFTA).

Huvudinitiativ

- **Generera omfattande EU-investeringar i Afrika via den föreslagna europeiska yttre investeringsplanen**, som väntas uppbåda investeringar motsvarande 44 miljarder euro fram till år 2020, med stöd i en strukturerad dialog med den privata sektorn i Europa och Afrika inom ramen för en plattform för hållbara affärsförbindelser för Afrika. Synergi kommer att eftersträvas med liknande nationella initiativ från EU:s medlemsstater och multilateralt, i synnerhet inom ramen för G20:s pakt med Afrika.
- **Stödja ett mer förutsebart och gynnsamt investeringsklimat i Afrika**, bland annat genom godkännande av de vägledande riktlinjerna för investeringspolitiken Afrika–EU.
- **Stödja Afrikas digitala agenda** med inriktning på att utveckla tjänster för e-demokrati, initiativ och investeringar som främjar utvecklingen av jordbruksföretagens marknadstillträde och användning av marknadsinformation, klimatinformation och miljöinformation samt utveckling av en öppen digital forskningsmiljö som främjar färdigheter och kunskaper.

B. Energisätta Afrika

Att uppnå en allmän tillgång till billig, tillförlitlig, hållbar och modern energi i Afrika, även på landsbygden, är också en möjlighet att skapa en inkluderande utveckling och arbetstillfällen på båda kontinenterna på ett sätt som är förenligt med klimatförändringarna. Det ligger i det gemensamma intresset att öka samarbetet med utgångspunkt i det gemensamma värdesättandet av övergången till ren energi, som EU förespråkar och går i bräschen för internationellt.

Efterfrågan på elektricitet kommer troligen att tredubblas i hela Afrika till år 2030³⁸ i takt med att ekonomierna växer, befolkningen ökar och urbaniseringen tilltar. Kring 700 miljoner personer, huvudsakligen i Afrika söder om Sahara, har idag ingen tillgång till moderna energikällor och varken den nuvarande anslutningen till elnätet eller den årliga BNP-tillväxten väntas räcka för att tillförsäkra alla tillgång till energi. Men Afrikas egna rika källor till hållbar energi mer än överstiger de nuvarande och väntade behoven. För

³⁷ Det panafrikanska standardiseringssystemet invigdes officiellt år 2013 och syftar till att stärka utvecklingen och genomförandet av afrikanska riktlinjer för standarder, mått, bedömning av överensstämmelse och ackreditering.

³⁸ Internationella byrån för förnybar energi (Irena), 2015.

att realisera Afrikas potential behövs ökad elproduktion och energieffektiv användning, bättre gränsöverskridande sammanlänknings, även med Europa, och rätt politisk ram för förvaltningen av energisektorn. Enbart offentliga medel kan inte tillhandahålla de investeringar som krävs för att möta detta behov.

Den afrikanska hållningen

Afrika är fast beslutet att delta i de globala ansträngningarna för att motverka klimatförändringarna och vidga det politiska utrymmet för en hållbar utveckling på kontinenten. Dessa ansträngningar omfattar även åtgärder som fastställts i de afrikanska nationellt fastställda bidragen i fråga om klimatförändringarna. I *Agenda 2063* planerar Afrika att *bemästra ”alla afrikanska energiresurser för att förse alla afrikanska hushåll, industrier och institutioner med modern, effektiv, tillförlitlig, kostnadseffektiv, förnybar och miljövänlig energi”*.

EU:s åtgärder

EU har i många år samarbetat med Afrika på energiområdet och går i bräschen för ansträngningarna inom ramen för det så kallade decenniet för hållbar energi för alla³⁹, som syftar till att öka elproduktionen och eldistributionen genom en större andel förnybar energi och en minskad andel fossila bränslen i den sammanlagda energiproduktionen.

EU har fastställt önskvärda mål för samarbetet om hållbar energi med Afrika söder om Sahara⁴⁰, vilket även bidrar till målen i Parisavtalet om klimatförändringar. Till år 2020 kommer EU att stödja tillgången till hållbar energi för 30 miljoner människor, tillhandahållande av 5 GW förnybar energigenereringskapacitet samt besparingar av 11 miljoner ton koldioxid per år, till stöd för det afrikanska initiativet för förnybar energi.

I Nordafrika fortsätter energipartnerskapet att utvecklas regionalt inom ramen för unionen för Medelhavsområdet. Bilateralt arbetar EU med de nordafrikanska länderna genom ett brett utbud av ekonomiska och tekniska biståndsprogram och i det särskilda fallet avseende en sådan viktig energileverantör som Algeriet, inom ramen för ett strategiskt energipartnerskap.

EU föreslår att partnerskapet främjas ytterligare genom satsningar enligt nedan.

i) Sporra offentliga och privata investeringar i förnybar energi i Afrika, i synnerhet inom ramen för den föreslagna europeiska yttre investeringsplanen

- Underlätta det offentlig-privata samarbetet via en högnivåplattform för att skapa övertygande ekonomiska förutsättningar för snabbare investeringar i Afrika från den privata sektorn.
- Agera katalysator genom att hjälpa afrikanska regeringar att förbättra den gynnsamma miljön för energisektorn. Med utgångspunkt i de senaste omfattande politiska ramarna för energi- och klimatpolitiken, däribland det senaste paketet Ren energi för alla i Europa⁴¹, kan EU vid behov med sina afrikanska samarbetspartners

³⁹ År 2012 förklarade FN:s generalförsamling att 2014–2024 skulle bli decenniet för hållbar energi för alla.

⁴⁰ EU:s planering bygger på över 2,7 miljarder euro för perioden 2014-2020.

⁴¹ [COM\(2016\) 860 final](#).

delar omfattande och unika erfarenheter, sakkunskaper och goda metoder för politisk analys och reglering för att utveckla hållbar energiproduktion och modernisera energisystemen, samt i förekommande fall även avseende regional marknadsintegration.

- Bidra till att bygga upp den regionala integrationen av energimarknaderna i Afrika med hjälp av en harmonisering av regelverket för el.
- Främja gränsöverskridande sammanlänknings- och sammanlänkningar, även med Europa, för att säkerställa en tillförlitlig och billig energiförsörjning.

ii) Fördjupa de strategiska allianserna och samarbetet

- Intensifiera dialogen och samordningen inom ramen för energipartnerskapet Afrika–EU, med EU:s medlemsstater inom ramen för EU:s energiinitiativ och med viktiga samarbetspartners och sådana initiativ som G20, G7, SE4All och USAID Power Africa för att främja samarbetet.
- Samarbeta med lokala myndigheter för att enligt bottom-up-metoden övergå till övergripande koldioxidsnåla och klimatbeständiga ekonomier och samhällen, även genom sådana initiativ som det globala borgmästaravtalet (som bygger på det framgångsrika EU-borgmästaravtalet) och en vidare utvidgning av dess regionala afrikanska inslag.
- Öka samarbetet mellan forskare och innovatörer inom ramen för den politiska högnivådialogen EU–Afrika om vetenskap, teknik och innovation.

Huvudinitiativ

- **Lämna EU:s bidrag till det afrikanska initiativet för förnybar energi och uppnå en produktionskapacitet på 5 GW förnybar energi till år 2020 så att 30 miljoner människor i Afrika får tillgång till hållbar energi och 11 miljoner ton koldioxid sparas per år.**
- **Inleda ett nytt initiativ för att underlätta privat-offentligt samarbete i EU och Afrika om ökade investeringar i den hållbara energisektorn i Afrika via en högnivåplattform** för att förbättra investeringsklimatet och minska riskerna för privata investerare, underlätta kunskapsdelningen om innovativa företag och finanseringsmodeller samt goda metoder för att uppbåda offentlig finansiering.
- **Inleda ett nytt forsknings- och innovationspartnerskap EU-Afrika om klimatförändring och hållbar energi** med inriktning på ibruktagande⁴² och kapacitetsuppbyggnad av energieffektivitet och förnybar energi samt klimatrelaterade tjänster.

⁴² I enlighet med COM(2016) 763.

C. Omstrukturera afrikanskt jordbruk och jordbruksföretag samt den blå ekonomin, däribland fisket

Jordbruk, djurhållning, fiske och vattenbruk är av vital betydelse för Afrika. Denna verksamhet utgör huvudinkomstkällan för kring 90 % av befolkningen på landsbygden på kontinenten och försörjer kring 75 % av arbetskraften, varav hälften är kvinnor. Produktiviteten förblir låg och bygger på småskaligt självhushållsjordbruk och icke-industriellt fiske. Kapitalbrist, ohållbar resursförvaltning, marktvister och bristande sjöfartsskydd är de främsta hindren för den tillväxt som behövs. Afrika förlorar åtskilliga miljarder euro på grund av överfiskade fiskebestånd och en otillfredsställande förvaltning av fiskeriet. Följderna av de nuvarande och kommande klimatförändringarna lägger ytterligare press på sektorerna.

Att undanröja hindren för potentialen i de livsmedelsproducerande sektorerna framstår som ett av de mest effektiva sätten att trygga livsmedelsförsörjningen, skapa sysselsättning samt ge hundratals miljoner afrikaner, i synnerhet ungdomar, utkomstmöjligheter och medbestämmande.

Den afrikanska hållningen

I Agenda 2063 planerar Afrika att ”omvandla, utvidga och industrialisera sina ekonomier även genom mervärdesskapande insatser för naturtillgångar, produktivitetsplaner och regionala mervärdeskedjor” och samtidigt främja ”inrättandet av en industrialiseringspolitik på alla nivåer, med särskild inriktning på mikroföretag, små och medelstora företag⁴³ och jordbruksföretag” och ”strategier för att utvidga den blå/havsriktade ekonomin och den gröna ekonomin”⁴⁴.

EU:s åtgärder

EU är en av Afrikas viktigaste samarbetspartners för utvecklingen av jordbruket och den blå ekonomin⁴⁵. Verksamheten syftar till att främja ansvarstagande mervärdeskedjor i landsbygds- och havsrelaterade utvecklingsprogram samt stärka de åtföljande lagstiftningsmässiga och politiska ramarna, samtidigt som man förvaltar viktiga resurser som vatten och land på ett hållbart sätt.

EU har för avsikt att ytterligare främja partnerskapet genom satsningar enligt nedan.

i) Sporra en ansvarsfull och hållbar utveckling av mervärdeskedjan

- Underlätta den privata sektorns investeringar i livsmedelsindustrins värdekedjor, bygga vidare på sådana initiativ som finansieringsinstrumentet för jordbruket, den föreslagna europeiska yttre investeringsplanen och vägledning från FAO-OECD för ansvarstagande distributionskedjor i jordbruket.

⁴³ På engelska förkortat MSME.

⁴⁴ Omställningen av Afrikas jordbruk är förankrad i det övergripande programmet för Afrikas jordbruksutveckling (CAADP). Malabo-förklaringen om påskyndad tillväxt inom jordbruket och förändring för gemensamt välstånd och förbättrad levnadsstandard som antogs av Afrikanska unionen 2014 ger ytterligare fart åt det övergripande programmet för Afrikas jordbruksutveckling och vägledning för jordbruket på kontinenten under de närmaste tio åren.

⁴⁵ EU planerar för över 4,2 miljarder euro för perioden 2014–2020 till stöd för åtgärder avseende livsmedels- och näringsförsörjning samt hållbart jordbruk och fiske i Afrika.

- Hjälpa Afrika utnyttja marknadsmöjligheter för afrikansk livsmedelsproduktion. Avtalen om ekonomiskt partnerskap ger viktiga möjligheter, däribland fri tillgång till EU:s flexibla bestämmelser om försörjningskällor, dialog och samarbete i jordbruksfrågor samt genomförandeplaner för avtalen om ekonomiskt partnerskap. De minst utvecklade länder som inte ingått avtal om ekonomiskt partnerskap får fri marknadstillgång genom programmet ”Allt utom vapen”. EU kommer också att fortsätta stödja utvecklingen av Afrikas kapacitet att efterleva kvalitets- och säkerhetsnormer, däribland i sanitära och fytosanitära sammanhang.
- Öka den hållbara produktiviteten i Afrikas fiskerisektor genom att vid behov utvidga nätverket för partnerskapsavtal om hållbart fiske mellan EU och afrikanska länder och förbättra de afrikanska samarbetsparternas kapacitet att förvalta hållbart fiske och bekämpa olagligt, orapporterat och oreglerat fiske genom samarbete och dialog inom ramen för EU:s förordning om olagligt, orapporterat och oreglerat fiske⁴⁶.
- Främja genomförandet av klimatskyddsåtgärder i det afrikanska jordbruket på det sätt som fastställs i de afrikanska ländernas nationellt fastställda bidrag.
- Främja en faktisk integrering i den afrikanska jordbrukspolitiken av frågorna kring anpassning till klimatförändringarna, bevarande och återställande av den biologiska mångfalden och katastrofriskreducering, däribland genom återställande av ekosystem och naturbaserade lösningar.

ii) Främja färdigheter, innovation och gemensam forskning

- Stärka mobiliseringen av europeisk och afrikansk sakkunskap på forskning och innovation, särskilt genom att öka genomförandet av färdplanen Afrika-EU för tryggad livsmedels- och näringsförsörjning och hållbart jordbruk⁴⁷, det kommande partnerskapet för forskning och innovation i Medelhavsområdet (Prima) och den transatlantiska forskningsalliansen för Atlantforskning och innovation.
- Öka yrkesutbildningen i jordbruket och jordbruksföretag med utgångspunkt i tidigare och nuvarande stöd till jordbrukarorganisationer.
- Trappa upp stödet för tillgång till finansiering, konnektivitet för småjordbrukare och användning av de digitala tjänsterna för e-jordbruk för att stimulera produktiviteten och inkomsterna.

Huvudinitiativ

- **Sporra utvecklingen av mervärdeskedjan genom att främja ansvarsfulla investeringar i hållbara jordbruksföretag och en hållbar blå ekonomi** med hjälp av en rad olika instrument, såsom finansieringsinstrumentet för jordbruket och den föreslagna europeiska yttre investeringsplanen.

⁴⁶ [Förordning \(EG\) nr 1005/2008 om upprättande av ett gemenskapssystem för att förebygga, motverka och undanröja olagligt, orapporterat och oreglerat fiske.](#)

⁴⁷ [Färdplan för ett gemensamt finansierat forsknings- och innovationspartnerskap EU-Afrika för tryggad livsmedels- och näringsförsörjning och hållbart jordbruk.](#) Addis Abeba, den 4–5 april 2016.

- **Generera europeiska och afrikanska investeringar till stöd för forskning och innovation** inom jordbruket via forsknings- och innovationspartnerskapet EU–Afrika om tryggad livsmedels- och näringsförsörjning och hållbart jordbruk samt öka användningen av ny teknik i lokala samfund för att öka jordbruksinkomsterna och näringsförsörjningen.
- **I lämpliga fall utvidga nätet av partnerskapsavtal om hållbart fiske mellan EU och afrikanska länder.**

D. Befordra kunskaper och färdigheter

Deltagandet i skolundervisningen har ökat väsentligt under de senaste decennierna i de flesta afrikanska länderna, men fortfarande slutar över 20 % av de afrikanska barnen, i synnerhet flickor, skolan innan de gått ut grundskolan. Cirka 50 % saknar tillgång till gymnasieundervisning och bara 7 % går vidare till högre utbildning. De aktuella nivåerna på grundkunskaperna, som är grundläggande för att ungdomarna ska kunna fortsätta i yrkesutbildning eller högre utbildning, är fortfarande mycket låga. Många ungdomar som går ut grundskola och gymnasium lämnar utbildningen utan de kunskaper och färdigheter som behövs för att fortsätta lärandet och utvecklas till aktiva, ansvarstagande och produktiva samhällsmedborgare.

Det finns ett gap mellan de färdigheter ungdomarna bibringas genom yrkesutbildning eller högre utbildning och de färdigheter som behövs i arbetslivet. Utbildnings- och yrkesutbildningssystemen måste göras mer relevanta för arbetsmarknadens behov och närmare kopplas till utvecklingen i samhället och näringslivet, bli mer innovativa och av bättre kvalitet. Eftersom många ungdomar arbetar informellt eller själva skapar sina försörjningsmöjligheter är det viktigt att de har utbildning i egenföretagande och tillgång till affärsstödande tjänster så att de kan ta sig in i den formella sektorn.

En bättre koppling mellan utbildning, innovation och forskning skulle öka utbildningens möjligheter att bidra till sysselsättningen och en hållbar utveckling, i synnerhet när det gäller distansundervisning och öppen undervisning.

Den afrikanska hållningen

I *Agenda 2063* planerar Afrika att ”*katalysera revolutionen av utbildningsväsendet och färdigheter och aktivt främja vetenskap, teknik, forskning och innovation för att skapa kunskaper, humankapital, kompetens och färdigheter som behövs för att driva på innovationen*”.

EU:s åtgärder

EU är sedan länge Afrikas samarbetspartner på utbildningsområdet, från förskola och grundskola till högre undervisning, däribland yrkesutbildning och företagsutbildning⁴⁸, samt forskning och innovation.

⁴⁸ Under den nuvarande programperioden (2014–2020) stödjer EU bilaterala program för utbildning och yrkesutbildning i Afrika med cirka 1,34 miljarder euro. Under samma period stödjer EU även utbildningen genom sådana övergripande initiativ som till exempel det globala partnerskapet för utbildning med 375 miljoner euro.

EU verkar för lika möjligheter, minskade orättvisor och ökad anställningsbarhet, social sammanhållning, jämlikhet, mångfald, inkludering och undanröjande av könsdiskriminering.

EU föreslår att partnerskapet främjas ytterligare genom satsningar enligt nedan.

i) Stödja utbildning av god kvalitet på alla nivåer

- Öka de gemensamma ansträngningarna för att underlätta tillgången till och slutförandet av grundskole- och gymnasieutbildning för alla barn, med särskild inriktning på flickor, genom bilaterala program och det globala partnerskapet för utbildning.
- Hantera genus och utbildning, däribland könsrelaterat våld, inom ramen för ett EU-initiativ för jämställdhet.
- Ytterligare uppmuntra afrikanska länders deltagande i programmet Erasmus+, öka akademikers och studerandes rörlighet och det akademiska samarbetet för att därigenom förbättra studenternas färdigheter samt utbildningens kvalitet och relevans.
- Ytterligare stödja den regionala rörligheten och öka stödet för harmonisering av den högre utbildningen genom gränsöverskridande program, erkännande av examina, förbättrad kvalitetssäkring, innovation och finjusteringsprojekt.

ii) Utvidga stödet till yrkesutbildning och företagande

- Inrätta en EU-facilitet för yrkesutbildning med sakkunskap på hög nivå för nationella aktörer till stöd för omställningsprocessen i riktning mot mer efterfrågebaserade yrkesutbildningssystem som är anpassade till arbetsmarknadens behov och möjligheter.
- Stödja rörligheten och kapacitetsuppbyggnaden i den högre utbildningen genom Erasmus+ och utveckla pilotprojekt för att utvidga Erasmus+ och insatserna för rörlighet inom yrkesutbildningen till att även omfatta Afrika.
- Stödja projekt för kapacitetsuppbyggnad som främjar kvinnors och ungdomars aktiva deltagande i samhällslivet och ekonomin, bland annat genom att förbättra det informella lärandet och öka synergierna mellan utbildningssystemet och arbetsmarknaden.
- Stödja utvecklingen av digitala färdigheter, it-kunskaper och användningen av digital teknik och digitala tjänster för att tillhandahålla en framtidsinriktad, inkluderande utbildning av god kvalitet. Detta innebär även att stödja företagarnas, däribland kvinnliga företagares, kapaciteter och färdigheter att använda digital teknik för att bygga upp affärsverksamhet.

iii) Intensifiera forskningssamarbetet mellan Afrika och EU

- Öka samarbetet mellan forskare och innovatörer från Afrika och Europa, även genom fler yrkesmässiga utvecklingsmöjligheter för forskare via Marie Skłodowska-Curie-programmet och andra projekt inom ramen för Horisont 2020.

- Stödja kapacitetsuppbyggnaden av forskningen i Afrika, exempelvis via Afrikanska unionens forskningsstipendier.
- Stödja en öppen digital forskningsmiljö för universitet och forskningsorganisationer i Afrika.

Huvudinitiativ

- **Inrätta en facilitet för afrikansk ungdom och utvidga tillämpningsområdet för programmet Erasmus+** genom tre separata initiativ:
 - A. Ett program för att öka ungdomars medbestämmande, utveckla ungdomsorganisationers kapacitet och främja rörligheten bland ungdomar och unga företagare i Afrika och Europa.
 - B. Ett pilotprojekt för rörlighet inom ramen för yrkesutbildningen.
 - C. Stärka den afrikanska delen av Erasmus+ student- och alumniförening.
- **Inrätta en EU-facilitet för yrkesutbildning** för att öka yrkesutbildningens relevans för arbetsmarknaden och främja inkludering av utsatta grupper.